

העלוך מוקדש - לעילוי נשמתו הטהורה של מורנו ורבנו עט"ר רשכבה"ג הגאון האדיר מדורות ר' עובדיה יוסף בן גורג'יה זצוק"ל

בראשת הרב נתנאל פרנסיס שליט"א

סגולות והנהגות לערב ר"ה תשפ"ה

נערך ע"פ מועד לכל חי, ראשית השנה ועוד... בחסדי ה' יתברך ע"י הרב נתנאל פרנסיס.

❖ סגולה לבנים, הבעל יקנה שופר ויתקעו בו בבית

הכנסת בראש השנה [קו' ותפקדנו ערך מעגל השנה בשם בן איש חי].

❖ ירבה בנתינת צדקה ביום זה כי מסוגלת מאוד לכפרה, ונהגו

זמן התקופה יחול ביום ראשון ד' תשרי משעה 3:30 עד

4:30 בבוקר אין לשתות בזמן זה מים מהברז מפני

הסכנה.

ט. יש נשים שנהגו לברך שהחינו, והנכו שלא יברכו בשעת ההדלקה שהחינו, אלא יכונו לצאת ידי חובה בברכת שהחינו בקידוש, ואם ברכו הנשים שהחינו בזמן ההדלקה אין להם לענות אמן אחר ברכת שהחינו בקידוש ואם עני לא יטעמו מן הין (חזו"ע ע"ב).

י. בקידוש של ליל ב' ר"ה יש להוסיף ברכת שהחינו בקידוש וטוב להביא פרי חדש ולכוון עליו ב-שהחינו ולאכלו אחר ברכת המוציא והמחמיר יאכל מעט מהפרי קודם נטילת ידיים (ש"ע ט"ב כ"ח חיים א"י, שם אר"י ח"ו חסידים).

יא.. במוצאי יום שני של ר"ה של השנה הקידוש הוא גם ההבדלה ולכן מברכים ע"פ הסדר: ברכת הגפן, ברכת מקדש ישראל והומנים, ברכת מאורי האש, ברכת המבדיל בין קודש לקודש (אם אמר לחיל - צאן חזו"ע רע"ב) וברכת שהחינו. ללא ברכת בשמים (מ"ב תע"ג סק"ג). קודם ברכת מאורי האש הנכון שיקחו נרובית ויניחו בתוכה פתילה או גפרור נוסף (כדי שיחשב אבוקה) [ואם אין נר נשמה יכול להדליק מנר יו"ט] וי"י רח"ו] ומותר לשלטלו ולהחזירו לשיש [בדק"י בהנשמה], ואם לא הפיך נר יצמיד שני גפרורים שיגעו רק הלהבות זו בזו. ואם אי אפשר מאיזה סיבה לעשות כן יברך על נרות היו"ט. [י"י קנ] ויהר לקרבם אליו ולא יברך ממרחק רב].

מי ששכח להבדיל אינו צריך להבדיל פעמיים אלא יבדיל כרגיל במוצאי היום טוב [י"י תרנ"ד].

יב. חייב כל אדם לאכול פת בסעודת ליל יום טוב ולמחרת ביום (ואין חיוב ביום טוב לאכול שלוש סעודות כמו שבט אלא די בשתי סעודות, ואם רצה לאכול יותר הרשות בידו). את הפת מותר לאכול בטיבול סלטים ואין להקפיד לאכול הכותל פת בלי סלטים. וכן מצה לאכול בשר [בלילה וביומיו"ע עטמ"ח] וחייב לשתות יין למי שמתענג בשתייתו. יש מתירים ללמוד לאור הנר בר"ה, ובזמן הזה שיש חשמל מותר לקרוא לאורו כמו בשבת. (חזו"ע ע"ב).

יג. מנהג ישראל לאכול בשני לילות ר"ה מיני פרות וירקות שיש בהם רמז לסימן טוב לכל השנה, (מי שלא אוהב אחד מן המאכלים או מחמת חשש תולעים יכול להכניס בו במקום לאכול ולומר "ידי רצון" (חזו"ע ע"ב)).

יד. את סדר הסימנים בר"ה, יעשו רק לאחר שאכלו כזית פת. כשעושה את סדר הסימנים יזכור לברך תחילה ויאכל ואח"כ יאמר "היה רצון". אין לברך על ירקות מבושלים תוך הסעודה.

טו. יברך על התמר תחילה ויכוון לפטור את כל פרי העץ. וכן יעשה אם מביא מין אדמה שמברכים עליו בשעת הסעודה (חזו"ע ע"ב ע"ב).

טז. סדר הסימנים רשאי כל אחד לברך לעצמו (חזו"ע ע"ב ע"ב).

יז. נוהגים לאכול "ראש כבש" ואם אין לו, יכול לבשל ראש עוף או ראש בהמה עם בשר כבש (חזו"ע ע"ב ע"ב). ויכול לומר את כל נוסח הדין רצון. (חזו"ע ע"ב ע"ב).

יח. יש נוהגים שלא לאכול מאכלים חריפים או חמוצים וכן יש נוהגים שלא לאכול ענבים שחורות (ואין נוהגים בשאר דברים שחורים) אך מאכל שטיבולו בחמץ/חריף מותר לאוכלו (חזו"ע ע"ב ע"ב). אור"צ ח"ד, אשרי האיש ח"ג פ"ד א"ו, פסקי תשובות, ורה, הערה 30, שופר בציון עמ' קמ"א).

יט. יש נוהגים לאכול אתרוג בר"ה להיות הדורות במצוות. יש נוהגים לאכול גזר בר"ה שיגזור עלינו גזרות טובות. יש נוהגים לאכול ריאה בר"ה להיות קלים כריאה.

סדר ליל ר"ה

ע"פ פסקי טרן הראשל"צ ז"ר יצחק יוסף שליט"א:

יקח תמר ויברך:

ברוך אתה אדני א-לוחינו מלך העולם בורא פרי העץ.

ואח"כ יקח עוד תמר ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שיתננו אויבנו

וזונאינו וכל מבקשי רעתנו.

יקח סלקא (עלי תרד) ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שישתלקו אויבנו

וזונאינו וכל מבקשי רעתנו.

יקח כרתי ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שיכרתו אויבנו

וזונאינו וכל מבקשי רעתנו.

יקח קרא ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתקרע רוע גזר

דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו.

יקח רוביא ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שירבו זכיותנו

ותלבבנו.

יקח רימון ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שנחיה מלאים

מצוות כרימון.

יקח ראש כבש/דג ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שנחיה לראש ולא

לזנב ורק אם יש לו ראש כבש/בשר כבש יוסיף: (וזתזכור לנו עקדתו ואילו של

יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליהם השלום).

יקח תפוח מרוקח בסוכר ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתתחדש עלינו

שנה טובה ומתוקה.

יקח דגים ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שנפרח ונרבה

כדגים.

יש נוהגים לאכול אתרוג ואומרים יהי רצון שנחיה חזורים במצוות. (חזו"ע ע"ב ע"ב). אכילת דג בראש השנה יש שנמנעים ויש שאדרכא מקפידים לאוכלם. (חזו"ע ע"ב ע"ב). ואם חל בשבת יאכל דג מעיין אומר ח"ג רכ"ד]

חשוב מכל להקפיד לבל נקפיד/נכעס ביום הקדוש והנורא הזה.

הלכות יום ר"ה

א. אוכלים ושותים ושמים בר"ה ומכל מקום לא ירבו באכילה יותר מדי. אין להתענות בר"ה ולא בשבת שובה. (חזו"ע ע"ב ע"ב).

ב. הכנה מיום טוב ליום חול/משבת ליו"ט - אין להכין מיום טוב לחול וכן משבת ליו"ט ולכן כל פעולה כגון: חימום/בישול/אף בפלטה אסור, אור"צ ח"ג עמ' ריח] [אף בנרמא ע"י שנין שבת אסור וזר משפסיד לה"ג נדעון בן ששה שליט"א גיליון 14 עמ' 3]. ניקוי ועריכת שולחן/ניקוי שולחן שיראה מסודר בשבת - מותר, "י"י שבת ח"ב עמ' ריט], הצעת המיטות/אם יש בזה ביוון וגנאי לשבת-מותר, כה"ח ס' ש"ב סק"י], שטיפת כלים כוסות-מותר, שימוש חזיר ואין בזה הכנה, "י"י שבת ח"ב עמ' רנא], גלילת ס"ת/ הרצאת מחזורים לקהל המתפללים אסור עד צאת הכוכבים. (חזו"ע ע"ב ע"ב, ח"ב בה"ח תרס"ו י"ב). אמנם מותר להתקלח ולטבול/י"י ס' תק"ג, ג, ח, לטאטא את הבית, להכניס למקרר בקבוקי שתיה שיוקררו ועדיף להכניסם בעוד היום גדול/י"י ח"ב עמ' רכ"ב סק"א], לישון שיהיה לו כח ללימוד, כל שלא מפרש בפיו שזו מטרות מנוהלתו (ש"כ פ"ח ס"ב) ואם עבר ואמר, מותר לישון/ישון מחוץ אלו"ט ח"א ס"ו אות ג], להוציא אוכלים/משקים מהמקרר/מקפוא (חזו"ע שבת ח"ב ע"ב ח"ג), ללבוש חליפת חג וכדאי ללבושה זמן ניכר/שנתן קודם צאת השבת/ה"ח חק"ט א"י כ"ג, בא"ח צ"ד], לקחת את הסיידור לכיכ"ס רק אם קורא בו מעט בדרכו לבית הכנסת (שערי תשובה ס' תר"ג). אולם להפשיר מאכלים מיו"ט ליו"ט מותר (חזו"ע ע"ב ע"ב). ושחל יו"ט לפני שבת למלא במיחם מים ביו"ט שיתחממו לשבת/י"י ס' תקכ"ז, מ"ב].

ג. במנחת של שבת אומרים "אבינו מלכנו" וצדקתך (ש"ע חק"ח י"י ע"ב ח"ג).

ד. א' ר"ה שחל בשבת אסור לתקוע בשופר, ויתקעו ביום ב' של ר"ה ויברכו. לשמוע קול שופר וברכת שהחינו. (י"י תסז-ח).

ה. טוב שלא לישון ביום ר"ה ויושב בטל כישן דמי, ואם קשה לו יישן מעט אחרי חצות. (חזו"ע ע"ב ע"ב).

ו. נוהגים לגמור ספר תהילים ב' פעמים בב' ימים של ר"ה, ויש נוהגים לקרוא אדרא רבא ביו"ט ראשון ואדרא זוטא ביו"ט שני, ות"ח אין צריך לבטל מלימודו הרגיל. (חזו"ע ע"ב ע"ב).

ז. נוהגים ביום א' של ר"ה אחר תפילת מנחה ללכת אל הים או אל הנהר לומר סדר תשליך/ואף כשחל בשבת מותר לומר התשליך במקום שיש עירוב], ומי שלא אמר ביום א' של ר"ה יאמר ביום ב' של ר"ה/נתוב לאמרו אחר מוסף/ני"י שלא], ואפשר לומר התשליך לפני גיגית מלאה מים וכדו', בזמן התשליך נוהגים לנער שולי הבגד והציצית. (חזו"ע ע"ב ע"ב, י"י שפ"ב, תרה לשמה ס' לא, טעם המנהגים אות חסד ו-השכה בשם סידור הא"י).

ח. נשים וקטנים פטורים מלשמוע שופר, אולם כדאי ורצוי שהאשה תשמע שופר, מי שנהגה ורוצה לבטל חד פעמי, אינה צריכה התרת נדרים. (חזו"ע ע"ב ע"ב).

ט. יום ב' ר"ה שחל במוצאי שבת מוסיפים בתפילה "ותודיענו" (חזו"ע ע"ב ע"ב).